

[Socialministeren.]

Det er det afgørende Hensyn. At det skulde være fremsat af fiskale Grunde, forstaar jeg ikke, al den Stund ærede andre Ordførere har protesteret mod Lovforslaget, fordi det vilde koste for meget i Forhold til, hvad man fik ud af det. Men i øvrigt gik den ærede kommunistiske Ordførers Udtalelser paa den sædvanlige Melodi, om end noget mere dæmpet end almindeligt: at man ikke behøvede at tage noget Hensyn til det politisk opnaaelige. Ud fra den Betragtning kan man tale og virke, naar man politisk er saa fuldkommen betydningsløs, som det ærede Medlem er, men det kan man desværre ikke, naar man sidder som Medlem af en Regering, der skal se at faa noget gennemført.

Til Slut skal jeg saa gaa over til at sammendræge de Udtalelser, jeg nævnte, der havde særligt Henblik paa 3 Hovedspørgsmaal, som maa klares, inden man gaar ind i denne Lovgivning.

Det første Spørgsmaal er: Hvilke Virkninger vil en Lovgivning af denne Art have paa Valuta, Prisniveau, Kapitalanbringelse og Arbejdsbeskæftigelsen i øvrigt? Dette Spørgsmaal er blevet rejst her baade af den ærede Ordfører for Venstre (Knud Kristensen), af den ærede Ordfører for Retsforbundet (Gregersen) og for øvrigt ogsaa af andre. Det er dog skarpest fremsat i en Kronik i „Dagens Nyheder“ af Redaktør Kaarsen — det er for Resten den første Kronik, jeg har set udstyret med politiske Karikaturer. Det er maaske en Nydannelse, jeg burde gøre opmærksom paa og anbefale, der er jo ingen Tvivl om, at der var mange flere af „Dagens Nyheder“s Læsere, der vilde læse Kronikkerne, hvis disse var passende illustreret med politiske Karikaturer. Efterhaanden naar man jo ogsaa til Damelaar o. lign., i det hele taget er det sikkert et Fingerpeg om, at der maa gøres noget alvorligt for at faa almindelige Læsere til at læse Kronikkerne, som i Regelen er det eneste læseværdige i Bladene.

I denne Kronik, der altsaa udmærker sig ved at have en stor Karikatur, har Redaktør Kaarsen anstillet nogle pessimistiske Betragtninger over Virkningerne af den foreliggende Plans Finansiering. Det Standpunkt, som han indtager, og som andre deler med ham, er det, at hvis man optager et Laan for at forøge Beskæftigelsen paa den af Regeringen her foreslaaede Maade, bliver Resultatet, at man maa nedsætte Beskæftigelsen i økonomisk normalt arbejdende Virksomheder for at frigøre den Kapital, der skal anvendes til

Iværksættelse af disse mere eller mindre overflødige Arbejder, som han kalder det.

Det er en Indvending, som man bør imødegaa; den er der nogen Mening i paa Forhaand, for i al Almindelighed er det naturligvis rigtigt, at saafremt man i normale Tider optager meget store Laan og derved tilvejebringer en forøget Beskæftigelse paa almindelige Vilkaar i offentlige Arbejder, saa staaer man til en vis Grad over for et Alternativ. Enten betyder Laantagningen en Forøgelse af den samlede Kreditmængde i Landet, og i saa Fald vil ogsaa Købekraften stige; dette indebærer en Tendens i Retning af forøget Import, muligvis ogsaa i Retning af en Stigning i Vekselkurser og Prisniveau, selv om det naturligvis vil afhænge af Laantagningens Omfang, hvorvidt disse Tendenser kommer til at spille nogen afgørende Rolle. Eller ogsaa medfører Laantagningen, at der bliver mindre Kapital til overs til det private Erhvervsliv, som i saa Fald ikke faar den Beskæftigelse, som det i modsat Fald vilde faa. Naturligvis kan disse Virkninger i det store og hele kun tænkes at indtræde over for den Del af det private Erhvervsliv, som er afhængig af Nytilførsel af Kapital, altsaa fortrinsvis over for Byggeriet. Det vil, udtrykt paa anden Maade, sige, at en stor Laantagning fra det Offentliges Side eventuelt kunde medføre et saadant Fald i Obligationsskurserne, at Byggeriets Omfang formindskes, medens der derimod ikke kan blive Tale om, at den Industri, der producerer for det indenlandske Marked, i en saadan Situation indskrænker Beskæftigelsen.

Jeg gaar ud fra, at det er disse almindelige Betragtninger, som man kan læse i enhver nationaløkonomisk Lærebog, som man har fundet det passende at drage frem i Forbindelse med den foreliggende Plan. Men en Teoretiseren af denne Art er imidlertid af ringe Interesse, naar det drejer sig om et konkret Projekt som det foreliggende, hvor Forudsætningerne er af en anden Art end de, der ligger til Grund for de teoretiske Betragtninger i Almindelighed.

For det første har Hr. Kaarsen og andre overset, at den foreliggende Plan adskiller sig fra den normale Beskæftigelse derved, at der ved normal Beskæftigelse for den enkelte Arbejders Vedkommende finder en ganske betydelig Forøgelse af hans Købekraft Sted, idet hans Indtægt jo stiger fra Nul eller en lille Understøttelse til fuld tariffmæssig Løn. Under saadanne Omstændigheder vil Købekraften i Landet naturligvis væsentlig forøges og eventuelt kunne indvirke, hvis det drejer sig om mange